

Natalia LUCHIANCIUC
Liceul „Mihai Eminescu”, Cahul, Republica Moldova
Școala doctorală de științe socio-umane,
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, România

FUNCȚIA POETICĂ A CUVÂNTULUI ÎN PROZA LUI ION DRUȚĂ

Fiind o categorie estetică specifică operei poetice, *lirismul* este, totodată, și o formulă narativă utilizată în operele epice, care se manifestă în trăirile personajelor, în monologurile acestora, în descrieri de cadru sau în relatarea unor sentimente și idealuri etc. Astfel, în proza lirică se vor regăsi elemente de structură și de fond liric în prezentarea narațiunii. Pentru a-l face pe cititor să surprindă alături de el imaginile, întâmplările sau ambianțele evocate, autorul înlocuiește narațiunea, care este un act epic, prin mijloace total deosebite,

„care, după părerea lui Corneliu Leu, nu țin de relatare, ci de trăire, nu țin de acțiune, ci de impulsuri, nu țin de observația psihologică, ci de meditația lirică” [Leu].

Evenimentele, faptele narate nu conduc spre o acțiune, dar spre sentimentele pe care le pot cuprinde acestea. Aceste interferențe ale liricului susțin tematica, drama de idei, intensitatea sentimentelor exprimate în opera epică, fapt ce l-a determinat pe Benedetto Croce să afirme că „lirismul constituie un atribut definitoriu al oricărei forme de artă” [Dicționar... 2004:143-144].

Dintre prozatorii români care s-au afirmat în primele decenii postbelice în literatura din Basarabia (Vladimir Beșleagă, Vasile Vasilache, Aureliu Busuioc, Serafim Saka ș.a.), un loc meritoriu îl ocupă scriitorul Ion Druță. Deși autorul își sincronizează scrierea cu unele orientări stilistice ale contemporanilor săi (cum ar, spre exemplu, valorificarea documentului uman și autentificarea prin el a ficțiunii, ca în romanul *Biserica Albă, Plecarea lui Tolstoi* sau prezența ochiului cinematografic în lucrările sale *Clopotnița* și *Ultima lună de toamnă*), el se deosebește, totuși, de aceștia prin capacitatea de a însufleți narațiunea, printr-o concepție poetică despre viață și existență umană, având un simț al ritmului, folosind din abundență în textul său

epic culoarea și sunetul. Ion Druță se manifestă, așadar, ca un bun cunoscător al psihologiei și sensibilității umane, distingându-se și prin forța sugestivă a cuvintelor cu valoare simbolică, care au marcat semnificativ întreaga sa creație artistică, fapt ce a determinat exegeza literară să afirme că scrierile lui Ion Druță pot fi definite drept adevărate „poeme în proză.”

Prozatorul, dramaturgul și eseistul Ion Druță este, așadar, înainte de toate, un mare poet, căci după cum observa Mihail Dolgan, „poeticul” este „un principiu artistic fundamental al esteticii druțiene” [Dolgan 2004: 31] și întreaga proză și dramaturgie a scriitorului sunt „de factură poetică” [Dolgan 2004: 34]. Ion Druță este poet prin simțire și cugetare, prin viziune asupra lumii și prin modul de interpretare artistică a realității, poet prin atitudine și efuziuni lirice, prin arta sugestiei și arta cuvântului frumos, poet prin stihia lingvistică a vorbirii populare și printr-o excepțională ritmicitate și muzicalitate a frazei.

Așadar, rezultat al unor viziuni particulare, prin care se poate exprima o subiectivitate artistică, proza lui Ion Druță posedă o mulțime de caracteristici proprii genului liric.

„Atât autorul, cât și personajele antrenate în firul epic al narațiunii sale, după cum observa academicianul Mihail Dolgan, simt acut și trăiesc profund nevoia de a se autoexprima (a se comunica, în terminologia lui Tudor Vianu)” [Dolgan 2008:215].

Or, autoexprimarea/autocomunicarea este o caracteristică a eului liric și, respectiv, a poeziei lirice. Astfel, în proza druțiană, sentimentele și ideile personajelor vor fi comunicate întotdeauna din perspectiva unui punct de vedere voit poetic, menit a dezvălui nu atât înregistrări de fapte și acțiuni săvârșite, cât trăiri de suflet zbuciumat. Autorul va reprezenta cele 3 obiective ale actului său creativ (viața, natura și oamenii) prin prisma unei însușiri comune care le domină– pulsația lor emoțională.

Exprimând monologurile sufletului uman, proza lirică a lui Ion Druță, susținea Mihail Dolgan, se servește de poetic nu ca de o *podoabă* exterioară, ca de un ornament stilistic, ci ca de un *ingredient* [Dolgan 2008:226]. În romanele sale, poezia nu este supraadăugată textului epic, sub forma unor pasaje liricizate, ci este încorporată organic în textura textului, acesta fiind poetic în totalitatea sa.

În acest sens, Mihai Cimpoi menționa că „proza lui Ion Druță trebuie *auzită*, fiindcă mizează nu atât pe eveniment, cât pe ecourile sufletești, pe

care le produce” [Cimpoi 1986:3]. Pentru a pătrunde în universul poetic al scriitorului, în straturile mai adânci ale lirismului său, criticul basarabean Mihail Dolgan consideră că trebuie aplicate grile noi de interpretare, mai moderne, în spiritul poeziei acestuia, cum ar fi: conceptul de *poeticitate* promovat de structuralistul francez Mikel Dufrenne, conceptul de *operă de deschisă* a semioticianului italian Umberto Eco și conceptual de *mit personal* al psihianalistului Charles Mauron.

Pornind de la conceptul de *operă deschisă*, fondat de semioticianul italian de orientare structuralistă, Umberto Eco, prin care

„o operă literară autentică posedă o pluralitate de semnificații artistice latente, cu un mesaj de idei ambiguu în esență, care oferă cititorului posibilitatea de a fi interpretată în cele mai diferite moduri” [apud Dolgan 2004:31],

criticul basarabean susține că opera artistică drușiană este una *deschisă*, deoarece include o ambiguitate semantică intenționată din partea creatorului, dar și un substrat inefabil, inexprimabil specific textului poetic. În acest sens, putem spune că variatul sistem de simboluri obsedante, de mituri personale din creația lui Ion Druță au trezit interesul mai multor cercetători, fapt ce a determinat păreri contradictorii cu privire la lirismul prozei drușiene.

Unii sunt de părerea că lirismul este o trăsătură distinctivă a operei scriitorului, alții, însă, pun această caracteristică pe seama tendințelor timpului. Primul care a lansat aprecierea de „poet în proză”, pentru Ion Druță, a fost Iuliu Edlis, prozator, dramaturg și scenarist sovietic, care a aplicat acest calificativ, referindu-se la romanul drușian *Frunze de dor* (1957). Criticul Ion Ciocanu consideră că lirismul constituie „o marcă distinctă a prozei” lui Ion Druță, un „brand” al acestuia: „Farmecul operei drușiene se datorează unui stil bogat, original și unui limbaj poetic, sugestiv” [Ciocanu 2003: 388]. Criticul își fundamentează opinia pornind de la faptul că narațiunea prozei drușiene este preponderent lirică, digresiunile și stările de visare sporesc în mare măsură caracterul ei emoțional, iar personajele lui imaginează situații pe care le doresc ori pe care ar vrea să le evite. În aceeași dimensiune se va încadra și opinia lui Gheorghe Mazilu, care va remarca harul drușian de a povesti, care, prin fraza lui este neaoșă, merge drept la inima cititorului, căci, după cum va menționa criticul:

„lirismul său ne cucerește din prima pagină; odată începută, lectura povestirii înaintază ușor și ne produce plăcerea contactului cu un univers psihologic original și captivant” [Mazilu 2003: 218].

Aceasta se datorează faptului că

„...Druță știe să imprime fiecărei fraze, fiecărui cuvânt, fiecărei expresii fiecui detaliu sau metafore o coloratură aparte, emoțională” [Mazilu 2003: 218] .

Academicianul Mihai Cimpoi însă, dimpotrivă, e convins că lirismul creației lui Druță a fost determinat de contextul social-politic al epocii, fiind o formă de rezistență la totalitarism:

„Raportat la epocă, lirismul lui I. Druță își vedește rosturile polemice: este expresia personalității omului, conceput de Stalin ca un *șurubaș* supus mașinii statale. Printr-o astfel de redimensionare a mentalității artistice, scriitorul se ralia valului prozei lirice și confesive ce se impunea în literatura rusă, ucraineană sau chirghiză.” [Cimpoi 2008: 59].

Această judecată ar putea fi ușor corectată, căci lirismul a caracterizat textele lui Druță apărute și în perioada perestroikăi, remarcându-se chiar și în ediția (revăzută) din 2006 a romanului *Povara bunătății noastre*. Totodată, criticul basarabean remarcă faptul că formula lirică a scriitorului „nu este una de împrumut”, autorul văzând în ea manifestat un spirit al tradiției românești, căci narațiunea scriitorului vedește „amprente ale poeticii românești a secolului al XX-lea” [Cimpoi 2008: 59]. Referindu-se la epocă, Mihail Dolgan, susținea însă că

„Meritul incontestabil al lui Ion Druță a fost că a știut să introducă și să impună lirismul într-o epocă absolut antilirică, refractară poeticității de orice fel.” [Dolgan 2008: 215].

Afirmația criticului se bazează pe concepția din acea perioadă a regimului comunist, care considera că lirismul reprezintă un mod de „înstrăinare” a scriitorilor de realitățile socialiste.

Așadar, proza druțiană poate fi considerată, aproape în totalitate, o carte a întâmplărilor sufletești. Scriitorul impune în literatura din Basarabia formula lirico-simbolică, afirmându-se pe linia tradiției lui Ion Creangă și Mihail Sadoveanu. Astfel, încă din primele sale nuvele, autorul cultivă, fără ezitare, un principiu baladesc, narațiunea fiind intens colorată de atitudinea emoțională, de atașamentul simpatetic față de eroi. Proza lirică druțiană fiind întemeiată, în fond, pe sondajul psihologiei omenеști și pe sugestivitatea profundă a amănuntului și detaliului. Dovadă sunt nuvelele, romanele, operele dramatice, precum romanul *Frunze de dor*, nuvela *Toiașul păstoriei*, drama *Casa mare* sau *Păsările tinereții noastre*, pe care Mihail Dolgan, în spiritul lui Tudor Vianu (esteticianul român era înclinat să

considere că orice operă de mare valoare artistică „poate fi considerată ca o metaforă” [Vianu 1968: 377-378]), le califică drept niște „metafore cu rază de simbol” [Dolgan 2004: 34].

Una dintre lucrările, în care Ion Druță „liricizează epicul până la atingerea stării poetice, muzicale sau picturale, spărgând canoanele dogmatice” [Butnaru: 2008, p. 31] și prin care autorul își câștigă în literatura basarabeană renumele de mare prozator, este romanul *Frunze de dor* (1957). Liric în planul din față, dramatic prin esența caracterului omenesc situat în centrul narațiunii, sugestiv prin puterea de evocare și de expresie a amănuntelor, a detaliilor, a replicilor și a episoadelor, romanul este plăcut, grație măiestriei cu care autorul nu doar narează, folosind cuvinte și fapte, dar face să se miște vii prin fața cititorului său oameni concreți, de o individualitate proeminentă. Astfel, spre exemplu, protagonistul romanului, Gheorghe Doinaru, este un personaj sensibil până la durere, capabil să se autoanalizeze în mod constiincios, cu cea mai mare meticulozitate, este înțelegător și în privința schimbărilor din viață, dar, totodată, principial, în sensul că nu se lasă luat de primul vânt și dus indiferent încotro fără de voia sa. Este un om, care, prin firea sa adâncă și nedezmășită, corespunde înțelepciunii populare.

Zbuciumul sufletesc al personajului este legat cu noduri nevăzute de complicațiile profunde ale realității sociale. Reflecțiile interioare ale acestuia devin adevărate meditații filozofice asupra sensului existențial sau asupra complexității naturii interioare a omului. Astfel, într-un fragment din roman, acesta va spune:

„Sunt oameni care-și scot durerile în văzul lumii, pentru a scăpa de ele, dar sunt și de acei care coboară cu durere cu tot în adâncul firii lor și nu se arată până nu-și revin singuri.” [1].

sau atunci când își mână caii, Gheorghe se lasă în voia gândurilor, descoperind natura interioară a neamului său:

„ca să vedeți cum sunt ei, moldovenii, n-au apucat bine să iasă din sat, că oamenilor a și început, în taină, să li se facă dor de casă.” [2].

În continuare, nici nu știm cine cugetă – personajul sau plăsmuitorul acestuia –, dar ceea ce se spune este deosebit de important pentru definirea caracterului național al poporului nostru, în particular, al protagonistului povestirii:

„de câte ori va fi să se schimbe vremea, de atâtea ori ne tot vor durea rădăcinile...” [3].

Aceste reflecții, meditative-filozofice, ale personajului druțian scot în evidență nu doar caracterul meditativ al lirismului scriitorului, dar și o viziune filozofică asupra vieții, care pare a fi înrudită cu acea filozofie existențială a țărânului anonim care a inventat frumoasele și înțelepte proverbe și zicători populare.

Așadar, putem spune că romanul *Frunze de dor* este o poezie a vieții țărănești tradiționale, în care autorul reușește să scoată în evidență valorile primordiale ale poporului nostru și să dovedească capacitatea țărânului simplu de a trăi puternic un sentiment sacru ca dragostea. Autorul veghează, în romanul său, ca victoriile timpului să nu distrugă natura firească și nobilă a omului.

Ca și în celelalte scrieri, în nuvela *Toiagul păstoriei*, I. Druță gândește plastic și muzical. Autorul utilizează un limbaj coerent, fraze largi, care se leagă uneori în cadențele unui cântec de jale, alteori, în gamele doinirii solemne. Semnificativ, în acest sens, este chiar începutul nuvelei, în care scriitorul ne introduce în narațiune prin mijlocirea unui paradox foarte sugestiv:

„Și... n-avea oi. Era înalt și zdravăn cât un munte, căci de acolo, de la munte o fi coborât neamul lor pentru a se căpătui pe dealurile noastre. Era tăcut, trist de cele văzute, trist de cele ce urma să le vadă...” [4].

Din această secvență nu putem să nu consemnăm această curgere, accentuat baladescă a frazei. Acest cioban neobișnuit duce o existență pur „fenomenologică”, chiar în sensul husserlian al cuvântului: „e o punere între paranteze a cadrului existențial istoric și trăirea în miezul ființei - ca - ființare” [Dolgan 2008: 20].

O operă profund poetică este și drama *Casa Mare*, care se impune cu un subtext bogat desprins din vorbele Vasiluței și ale bătrânului ei tată, din viorile ce pot fi auzite în amintirile Eleonorei, precum și replica finală a Vasiluței: „Ce păcat ca avem numai un singur pământ și un singur cer deasupra lui...” [5], toate comportând semnificații adânci în context.

Tot în aceeași dimensiune lirică se înscrie și romanul *Povara bunătății noastre*, prin care autorul reușește să relizeze o adevărată „epopee lirică a satului basarabean cuprins în momentele lui cruciale” [Coroban 2008: 232]. Lumea țărănească, reflectată în paginile lui, duce o existență ce sfidează parcă timpul calendaristic, oamenii câmpului fiind surprinși în diverse

momente ale vieții cotidiene: la arat, la semănat, la seceriș, dar și la hore, la șezători, la iarmaroace etc. Aceste momente, aparent banale, sunt un prilej de revelație și puternică trăire emoțională pentru autor. Cât de plastic este redat momentul în care Mircea Moraru, se află la cosit:

Mirozna fânului de prima coasă te leagănă, te ademenește, ispitindu-te într-o cu totul altă lume. Și-l tot frământă pe bietul cosaș cu fel de fel de doruri, și-i șoptește la ureche că nimeni nu începe a gospodări înainte de-a se fi însurat, că altul în locul lui de mult ar fi sucit mințile frumușicăi pentru care ar fi gata [6].

În opera lui Ion Druță sunt frecvente digresiunile lirice de un farmec excepțional, prin care autorul obține o expresie adecvată cadrului fizic, material, în care se desfășoară acțiunea, își exteriorizează în mod inspirat atitudinea sufletească față de personaje și ne vrăjește prin frumusețile lingvistice ale scrisului său. Astfel, *Povara bunătății noastre* ne farmecă printr-o seamă de digresiuni lirice captivante, una dintre ele - cea referitoare la câmpia Sorociei, devenind chiar laitmotiv al romanului:

„Câmpia Sorociei...O fi fost cândva pe aici, cu mii și mii de ani în urmă, o mare limpede și blândă. O fi secăt încetul cu încetul. Or fi crescut cândva pe aici, odată din păduri adânci și dese. Le-o fi ars vreun pojar, le-o fi pustiit vreo furtună...S-o fi înălțat pe aici, cândva demult, un cârd de munți cu creste cărunte... Pământ tocmit să poarte de sute de ani, din sămânță în sămânță, gustul pâinii de secară. Grai mustos ce se pricepe deopotrivă de bine a râde și a plânge, a mulțumi și a blestema. Un dor nătâng din moși-strămoși, o fărâmitură de joc nebun, pentru care nici picioare ca să-l depeni, nici pământ să-l prinzi sub călcăie. Pedeapsa unui car cu boi, osândit a rătăci ani la rând... Iar de jur-împrejur, cât cuprinzi cu ochiul, mustește o zare mărunțică cu dealuri mici și sinilii - ba le vezi, ba le visezi... Câmpia Sorociei...” [7].

Instrumentând viziuni panoramice, autorul ilustrează un univers mito-poetic încărcat de simboluri – Câmpia Sorociei.

Un real poem în proză reprezintă și sfârșitul lui Onache Cărăbuș. Acesta vine acasă din noapte și din iarnă, în iarnă și singurătate:

„Totul e alb, rece și tăcut. Singurătatea amară îi copleșește ultimele clipe. Focul aduce scăpărări luminoase, dar nu-i mai poate aduce căldură adevărată, căci arde a stingere. Onache se retrage în casă, în reculeasă solitudine, el și focul. Rupe gardul... Pune pe foc...” [8].

Scriitorul folosește un sistem tropic mult apropiat de cel al poeziei - focul, fluturii, muzicanții, iarna. Pentru a sugera armonia sufletului personajului, starea firească a modului acestuia de a-și trăi veacul, Ion

Druță recurge la mijloace simbolice: *fluturii negri*, simbol al neantului mistuitor, al morții, *muzicanții*, care-l însoțesc pe Onache Cărăbuș toată viața și-i cântă în diferite momente ale vieții, ca, spre sfârșit să rămână cu un singur țigănaș, faptul prevestind dispariția personajului.

Trebuie să menționăm că lirismul druțian se caracterizează, în primul rând, prin explorarea unor procedee de poetizare a limbajului artistic. Autorul recurge la diverse modalități de plasticizare, revelare și de sintetizare a faptului de viață evocat, utilizând numeroase figuri de stil, printre care remarcăm o rețea întreagă de metafore, comparații de tip homeric, repetiții obsesive și variabile, epitete duble sau triple. Opera se constituie din numeroase anafore, epifore, invocații și interogații retorice, simboluri plasticizante și revelatorii, din mituri personale și numeroase digresiuni lirice, care îi conferă lirism și poeticitate. În acest sens, Mihail Dolgan remarcă „salturi tropologice”, care, ca și la marii creatori, sunt prezente și funcționează în gândirea poetică a lui Ion Druță:

„de la comparație trece la metaforă, de la metaforă trece la simbol, totul e personificare și analogie, iar de la simbol la mit și la mitul personal.” [Dolgan 2008: 13].

O dovadă convingătoare, în acest sens, este și nuvela *Sania*, în care Ion Druță explorează un întreg registru stilistic, capabil să transmită anumite reacții afective și să cucerească cititorul său. Cu multă inventivitate și fantezie sunt utilizate aici personificările: *să n-o prindă răceala, abia mai dovedește soarele să se țină pe urma ta, o sanie care ar plânge după drum și drumul după dânsa*, în care calitățile umane invocate de autor au scopul de a reliefa importanța actului creator și a acea forță vitală misterioasă a creației pentru protagonistul druțian.

Textul nuvelei este unul prin excelență liric, de factură poetică, capabil să genereze stări tensionate, dramatice și o atmosferă plină de vrajă. Această capacitate a textului druțian rezidă din modul de construcție a frazei și din măiestria originală a creatorului de orândui și a „logodi” între ele cuvintele, astfel încât acestea să se constituie în îmbinări, propoziții și fraze dintre cele mai neprevăzute și mai fascinante. Astfel, fraza lui Ion Druță se caracterizează prin ritm și rimicitate poetică, prin sonoritatea muzicală, caracteristică textuală determinată de numeroase repetiții, inversiuni, enumerații, leitmotive, dar și dintr-un aflus de digresiuni lirice etc.

În nuvela *Sania*, Ion Druță propune cititorului său un adevărat sistem de repetiții obsesive ale cuvintelor, care sunt în stare să creeze efecte incantatorii:

„Am să fac o **sanie**. **Sanie**... O **sanie** – atâta îi trebuie omului și iar e om. Numai să-i faci o **sanie** pe care au visat-o toți lemnarii de pe lume, câți lemnari au fost, o **sanie** pentru care și cel de seama ta ți-ar zice bade; o **sanie** care ar plânge după drum și drumul după dânsa. Mare lucru-i o sanie...” [9]

Repetiția cuvântului *sanie* capătă, în această lucrare, valoare de laitmotiv, care îl predispune pe cititor pe o undă lirică, puternic vibrantă și-l include într-o atmosferă poetică, plină de vis și emoție.

Pentru a-și exprima direct puternice stări sufletești, autorul recurge deseori la digresiuni lirice, ca în fragmentul:

„Sanie... Mare lucru-i o sanie. Arunci un brat de paie, le acoperi cu un covoraș, să nu te prindă răceala, arăți cailor că n-ai uitat biciul acasă și te duci, că abia mai dovedește soarele să se țină pe urma ta. Și abia atunci ai să uiți să-ți numeri anii, și-ai să-ți vezi prietenul pe care au început să ți-l fure drumurile, și pe pârția făcută de tine mulți drumeți își vor găsi calea, și satul, și casa.” [10]

Raportat la textul nuvelei, fragmentul se prezintă ca o digresiune lirică, în care autorul-narator, implicit personajul, își exprimă direct puternice stări de admirație, încântare, entuziasm și vitalitate.

La nivel de tehnici artistice, operei lui I. Druță, așa cum este *Sania*, îi sunt caracteristice un consistent conținut de idei, un lirism profund, o accentuată tendință spre dozarea echilibrată a obiectivului și subiectivului, încifrarea sugestivă a mesajului, potențialul simbolic, exploatarea posibilităților umorului etc.

În viziunea lui I. Druță, un personaj este original prin fondul lui spiritual, unicul aspect care îi poate conferi unicitate. Iată de ce, încă în 1965, criticii observau că nicăieri în proza basarabeană

„nu găsim o atât de mare concentrare de material sufletească, un accent atât de puternic pus pe psihologic, o tratare emoțională a temei atât de profundă, ca la Druță.” [Cimpoi 1965: 108].

Ceea ce este specific scrisului druțian este faptul că autorul caută de fiecare dată să se identifice sufletește cu personajele sale, să le însoțească afectiv gândurile și sentimentele, prozatorul transformându-se, cu desăvârșire, în lumea personajului, încât nu se mai poate face distincție

între aceștia. În acest sens, exegeza literară constată o suprapunere polifonică a vocilor, deoarece, așa cum va remarca Mihai Cimpoi,

„nicipând vocea autorului și vocile eroilor nu se vor auzi în paralel, ci neapărat într-o alternanță sau chiar suprapunere polifonică” [Cimpoi 1986: 45].

În concluzie, am putea menționa că proza lui Ion Druță se caracterizează printr-o trăsătură definitorie – *lirismul*, care rezultă din tonalitatea narativă sensibilizatoare a scriitorului, din crearea unei atmosfere pline de vrajă și încadrarea lectorului său într-o trăire poetică vibrantă, din ritmul și ritmicitatea poetică a textului artistic și din viziunea meditativ-filosofică a scriitorului. Autorul nu se mulțumește să nareze faptele, dar îi caută neapărat semnificație umană.

„Evenimentele, așa cum susține criticul Mihai Cimpoi, care pot fi puține și aparent banale, se proiectează pe ecranul unei vieți, a unui destin. Sunt povestite, astfel, nu evenimente, ci evenimentele sufletului uman, povestea vieții omului” [Cimpoi 1986: 54].

Din acest specific de scriere provine baladescul, poezia, însuflețirea neobișnuită a operei scriitorului. Aceste caracteristici dovedesc odată în plus marea artă a creatorului basarabean de a mânui Cuvântul Poetic, căci, după cum bine afirma academicianul Mihail Dolgan,

„în proza lui Druță cuvintele se cheamă unul pe altul ca în vers, se potrivesc prin armonia sunetelor, se unduiesc într-o cadență coplesitoare, se reflectă unele pe altele” [Dolgan 2008: 218],

obținând astfel funcție poetică.

NOTE:

- [1]. Ion Druță, *Frunze de dor*. În: Ion Druță, *Scrieri*. Vol. I. Chișinău: Hyperion, 1990, p.382.
- [2]. *Idem*, p. 340.
- [3]. *Idem*, p. 367.
- [4]. Ion Druță, *Toiagul păstoriei*. În: Ion Druță, *Scrieri*. Vol. II. Chișinău: Hyperion, 1990, p. 478.
- [5]. Ion Druță, *Casa mare*. În: Ion Druță, *Scrieri*. Vol. IV. Chișinău: Hyperion, 1990, p. 62.
- [6]. Ion Druță, *Povara bunătații noastre*, Chișinău: Cartea moldovenească, 1970, p. 82.
- [7]. *Idem*, p. 9.
- [8]. *Idem*, p. 430.

- [9]. Ion Druță, *Sania*. În: Ion Druță, *Scrieri*. Vol. I. Chișinău: Hyperion, 1990, p. 270.
 [10]. *Idem*, p. 270.

BIBLIOGRAFIE:

- Antofi, Simona, *General Dictionary of Romanian Literature - Obverse and Reverse Critical Reception*, în Oana Cenac (coord., edit.), International Conference of Common Vocabulary/Specialized Vocabulary: Manifestations of Creativity of Human Language, 6-7 iunie 2014, publicate în volumul *MANIFESTARI ALE CREATIVITĂȚII LIMBAJULUI UMAN*, 2014, p. 13-19, Accession Number WOS: 000378446400001.
- Butnaru, Tatiana, *Opera lui Ion Druță sub semnul mitologiei autohtone*. În: *Fenomenul artistic Ion Druță*. Chișinău, Tipografia Centrală, 2008.
- Cenac, Oana, *Manifestări ale creativității limbajului uman*, Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, Romania, Romania, 2014, ISBN 978-606-17-0623-5, p. 178-187, Accesion Number: WOS: 000378446400018, IDS Number: BF0BG: https://apps.webofknowledge.com/Search.do?product=WOS&SID=T2dt hUa4LBY98y5gyNI&search_mode=GeneralSearch&prID=d556ad3b-0edc-4579-8b72-c4f147a0ec8b
- Cenac, Oana, *Discurs ideologic în „Ateneu” 1965*, în *Analele Universitatii Dunărea de Jos din Galați, Fascicula XXIV, Lexic comun. Lexic specializat*, nr.2, 2017, p. 31-48.
- Cimpoi, Mihai, *Creația lui Ion Druță în școală*, Chișinău, Lumina, 1986.
- Cimpoi, Mihai, *Opera lui Ion Druță în perspectivă estetică*. În: *Fenomenul artistic Ion Druță*. Chișinău, Tipografia Centrală, 2008.
- Cimpoi, Mihai, *Univers artistic*. În: *Nistru*, 1965, nr. 6.
- Ciocanu, Ion, *Literatura română. Studii și materiale pentru învățământul preuniversitar*. Chișinău, Prometeu, 2003.
- Coroban, Vasile, *Miracol poetic și eroi exponențiali în nuvelistica și romanele lui Ion Druță*. În: *Fenomenul artistic Ion Druță*. Chișinău, 2008.
- Dicționar de termeni literari* (coord. Mircea Anghelescu), București, Garamond, 2004.
- Dolgan, Mihail, *Cuvântul și duhul trăiesc prin credință*. În: *Fenomenul artistic Ion Druță*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2008.
- Dolgan, Mihail, *Sursele lirismului druțian: Stilistica discursului*. În: *Fenomenul artistic Ion Druță*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2008.
- Dolgan, Mihail, *Ion Druță din perspectiva poeticii operei deschise*, În: Dolgan, Mihail, *Opera lui Ion Druță: univers artistic, spiritual, filozofic*, Chișinău, 2004.
- Dolgan, Mihail, *Fenomenul artistic Ion Druță în date necunoscute* (partea I). În: *Akados*, 2008, nr. 4(11).

Leu, Corneliu, *Despre professionalism și chemare în lirismul prozei*. disponibil la adresa <http://www.corectnews.com/arts/despre-profesionalism-si-chemare-lirismul-prozei> - consultat la 18.12.2020.

Mazilu, Gheorghe, *Creația lui Ion Druță: Eseuri*, Chișinău, Cartea Moldovei, 2003.

Vianu, Tudor, *Observații asupra metaforei poetice*, În: Vianu, Tudor, *Studii de stilistică*, București, 1968.

THE POETIC FUNCTION OF THE WORD IN IOAN DRUȚĂ'S LITERARY WORK

Abstract: As a result of particular visions through which an artistic subjectivity can be expressed, Ion Druță's prose possesses a lot of characteristics specific to the lyrical genre. Both the author and the characters involved in the epic thread of his narrative, feel the need to express themselves (*to communicate*, in Tudor Vianu's terminology); or, self-expression / self-communication is a characteristic of the lyrical self and, respectively, of the lyrical poetry. Thus, in the prose of Ion Druță, the feelings and ideas of the characters will always be communicated from the perspective of a deliberately poetic point of view, meant to reveal not so much recordings of deeds and actions committed, but feelings of a troubled soul. Expressing the monologues of the human soul, Ion Druță's lyrical prose uses the poetic not as an external ornament, as a stylistic ornament, but as an ingredient. In his novels, poetry is not added to the epical text, in the form of lyrical passages, but is organically incorporated into the substance of the text, which is completely poetic. The undeniable merit of Ion Druță was that he knew how to introduce and impose lyricism in an absolutely anti-lyrical era, refractory to poeticism of any kind.

Keywords: Ion Druță, narrative lyricism, stylistic register, narrative tonality, poetic rhythm and rhyme, meditative-philosophical vision.